

Chirurgie

De diabetische voet

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

Deze folder geeft u informatie over de 'diabetische voet'. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Diabetes Mellitus (diabetes) is een ziektebeeld waarbij het evenwicht in de bloedsuikerspiegel verstoord is. Zowel bij diabetes die op jonge leeftijd ontdekt is, als bij ouderdomsdiabetes, produceert de alvleesklier onvoldoende insuline. Ook kan het zijn dat het lichaam onvoldoende gevoelig is voor insuline.

De behandeling van diabetes is er op gericht de bloedsuikerspiegel binnen bepaalde grenzen te reguleren door dieetvoorschriften, al dan niet in combinatie met tabletten of toediening van insuline. Behandeling is nodig om de verschijnselen van diabetes te voorkomen, maar ook om de ernst van de vaatafwijkingen die bij diabetes optreden te verminderen. Een goed geregelde diabetes is daarom van zeer groot belang.

Vaatafwijkingen

Diabetes geeft, afhankelijk van hoe lang het bestaat, bloedvaatafwijkingen. De wanden van de slagaders worden als gevolg van de diabetes langzaam verdikt. Daarnaast versnelt diabetes het proces van aderverkalking (atherosclerose). Dit leidt tot vernauwing van de bloedvaten waardoor de doorbloeding van weefsels en organen wordt belemmerd.

De mate waarin dit klachten geeft, is afhankelijk van de plaats in het lichaam waar de vernauwing bestaat. Het is dan ook onmogelijk om te voorspellen in welke mate en in welk tempo bij een patiënt diabetische vaatafwijkingen zullen ontstaan. Door alert te zijn op de verschijnselen kunnen bepaalde complicaties echter beperkt of voorkomen worden.

Diabetische voetafwijkingen

Voetafwijkingen komen bij patiënten met diabetes vaak voor. Vooral patiënten die langer dan zes tot zeven jaar diabetes hebben, ontwikkelen vaak (40-50%) voetafwijkingen. Deze voetafwijkingen kunnen op den duur tot ernstige problemen leiden.

Omdat, als gevolg van de diabetes, het normale gevoel verminderd is, worden beschadigingen en wondjes aan de voeten (te) laat opgemerkt. Het ziet er aanvankelijk onschuldig uit, maar het kan leiden tot ernstige infecties. Als gevolg van de infectie raakt de bloedsuikerspiegel ontregeld. Als voetinfecties verwaarloosd worden of onvoldoende behandeld worden, kan dit op langere termijn zelfs tot amputatie leiden.

Vroegtijdige intensieve wondbehandeling voorkomt onnodige complicaties. Vraag daarom bij twijfel over een wond aan uw voet zonder uitstel advies aan uw behandelend arts.

Ook andere verschijnselen vragen om deskundig onderzoek. Als u klachten heeft die kunnen wijzen op verslechtering van de bloedvoorziening in uw been, doet u er goed aan deze klachten zo tijdig mogelijk met uw arts te bespreken.

Voorbeelden van dergelijke klachten zijn:

- nachtelijke pijn die verbetert door het been naar beneden te laten hangen;
- wit of blauw worden van de tenen;
- pijnklachten die wijzen op verslechterde doorbloeding bij inspanning (zogenaamde 'etalagebenen').

Uw arts kan beoordelen in hoeverre het mogelijk is om bij dergelijke klachten complicaties te beperken of te voorkomen door bijvoorbeeld een vaatoperatie.

Oorzaken van voetwonden

De voornaamste oorzaken voor het ontstaan van voetwonden bij diabetes worden hieronder beschreven:

- slechte doorbloeding van de voet en tenen door de vaatvernauwing;
- het snel ontstaan van huidbeschadigingen, vanwege afwijkingen van de voetstand (platvoeten, spreidvoeten, hamertenen) die geleidelijk optreden door verlies van weefsel in de voet. Dit weefselverlies ontstaat enerzijds door een verminderde bloedvoorziening, anderzijds door een zenuwschade door de diabetes (autonome neuropathie);
- Ook een verminderd gevoel (diabetische neuropathie) leidt tot huidbeschadigingen;
- Huidbeschadigingen ontstaan voorts door extreme eeltvorming op plaatsen op de voet waar veel druk op staat, zoals de toppen van de tenen, bovenzijde van de teengewrichten, zijkanten van voet, binnenkant en buitenkant van de enkel en de hiel.

Het opnieuw verbinden van behandelde voetwonden

Wanneer een voetwond is behandeld, is het belangrijk om thuis zorgvuldig met de behandeling van de wond door te gaan.

Algemene aanwijzingen:

- Het is van groot belang dat de huid rond de wond intact blijft en niet verweekt.
- Als uw arts het gebruik van water niet heeft afgeraden, kunt u de wond dagelijks wassen met een ruime hoeveelheid lauw water uit de kraan. Droogt u de wond daarna met een schone doek zorgvuldig af en zorg ervoor dat er geen water in de wondjes achterblijft. Let op: als u neuropathie heeft, kunt u de temperatuur van het water niet voelen. Te heet water kan blaren veroorzaken.
- Gebruik goede verbandmiddelen, die zo nodig met behulp van zwachtels op hun plaats blijven zitten.
- Als uw tenen in het verband zitten, let er dan op dat de huid tussen de tenen niet gaat verweken, broeien of beschadigen. Het is daarom van belang dat uw tenen onderling niet op elkaar duwen maar zo goed mogelijk van elkaar worden gehouden. U kunt hiervoor een orthese gebruiken, verkrijgbaar via een podotherapeut.

Waar u speciaal op moet letten:

- Ter voorkoming van beschadigingen van de huid:
  - geen pleisters op de huid gebruiken (óók niet als deze van papier zijn gemaakt);
  - ga niet zelf met scheermesjes, raspen of spelden eelt behandelen (geen 'badkamer'chirurgie);
  - vermijd het gebruik van verzorgingsproducten als talkpoeder en spraydeodorant (deze zijn vaak erg agressief voor de huid).
- Ter voorkoming van verweken van de huid:
  - geen desinfecterende zalven of crèmes (als Bactroban, Betadine of Flammazine) op de wond aanbrengen;
  - geen salicylzalf of likdoornpleisters gebruiken;
  - bij overmatige eeltgroei gebruik geen producten als Arnica, Uierzalf, Kamille;
  - bij de verzorging van de wond gebruik geen 'vette gazen' (als Jelonet, Unitulle, Sofra-tulle, Fucidine, Adaptic en Biogaze). Gebruik deze alleen als uw behandelend arts deze voorschrijft;
  - gebruik geen Biotex of soda voor voetbadjes.

Tot slot

Denkt u eraan bij ieder bezoek aan het ziekenhuis een geldig legitimatiebewijs (paspoort, identiteitsbewijs, rijbewijs) en uw zorgverzekeringspas mee te nemen.

Zijn uw gegevens (verzekering, huisarts, etc.) gewijzigd, meldt u dit dan bij de patiëntenregistratie in de hal op de begane grond van het ziekenhuis.

Wij stellen het op prijs als u zich tijdig meldt voor de afspraak.

Mocht u onverwacht verhinderd zijn, geeft u ons dit dan zo snel mogelijk door. We kunnen met u dan een nieuwe afspraak maken en de vrijgekomen tijd voor een andere patiënt reserveren.

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van de inhoud van deze folder, stelt u deze dan aan de polikliniekassistent of de arts van de polikliniek Chirurgie.

Bent u van mening dat in deze folder bepaalde informatie ontbreekt of onduidelijk is, dan vernemen wij dat graag.

De polikliniek Chirurgie is van maandag tot en met vrijdag tussen 08.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via **071 582 8045**.

De polikliniek Chirurgie van Alrijne Ziekenhuis Leiden heeft routenummer 40.

De polikliniek Chirurgie van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp heeft routenummer 85.

De polikliniek Chirurgie van Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn heeft routenummer 33.

De Spoedeisende Hulp (SEH) van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp is bij een spoedeisende zorgvraag buiten kantooruren telefonisch te bereiken via 071 582 8905.

Tijdens kantooruren staan de medewerkers van onze polikliniek u graag te woord.

Patiëntenvereniging

De Hart&Vaatgroep, van en voor mensen met een hart- of vaatziekte

De Hart&Vaatgroep is opgezet voor en door mensen die zelf een hart- of vaatziekte hebben (gehad) of hun naasten. Ook mensen die (nog) niet ziek zijn en de risico's uit eigen familie kennen kunnen bij De Hart&Vaatgroep terecht.

De Hart&Vaatgroep houdt zich bezig met:

- informatievoorziening;
- lotgenotencontact;
- leefstijl en bewegen;
- belangenbehartiging;
- vakantieweken.

Contactgegevens

De Hart&Vaatgroep

Prinses Catharina-Amaliastraat 10

2496 XD Den Haag

088 -111 1600

info@hartenvaatgroep.nl

www.hartenvaatgroep.nl